

Priority farmakologie pro záchranáře

Podzim 2024

Pořadí léků je hlavně dle priorit a velmi neformálně dle indikace. Priority z hlediska záchranáře jsou naznačeny velikostí a barvou písma:

- 1. Nepodkročitelné, neustále zkoušené léky (dávkování, účinky a nežádoucí účinky)**
- 2. Základní léky**
3. další léky

Tyto priority jsou z konsenzem pohledu autorů - lékařů ZZS a UP
Robert Pleskot, Lenka Čechurová, Lukáš Handl

“vzduch a voda”

Kyslík

- *formy aplikace (brýle, polomaska, maska s rezervoárem, HFNO, NIV), výhody a nevýhody*
- *dávkování u akutní dušnosti, počáteční a cílová saturace Hb*
- *dávkování u dlouhodobé resp. insuficience (CHOPN ...), počáteční a cílová saturace Hb*
- *dávkování u AKS a CMPi, počáteční a cílová saturace Hb*
- *dávkování u dětí a těhotných, počáteční a cílová saturace Hb*
- *postup zahájení neinvazivní ventilace “těžkou maskou”(NIV,CPAP)*

Objemová terapie - roztoky krystaloidů

- *léčba hypovolemie obecně (dehydratace) ml/kg*
- *symptomatická léčba vnitřního krvácení - cílové parametry, iničiální bolus, další postup, obecně zajištění při život ohrožující krvácení (ŽOK)*
- *rizika objemové nálože*

“cukr”

Glukosa

- *hypoglykémie dospělí (dávka v ml/kg 40% roztoku)*
- *rizika 40% roztoku, způsoby podání*
- *forma a dávka perorálního podání*
- *použití 5% roztoku*

GlucaGen HypoKit (glukagon)

“akce”

Adrenalin (epinefrin)

- anafylaxe im
- resuscitace iv
- bronchospasmus / terminální astma inhalačně
- ředění a aplikace u dětí
- nevhodnost sc a endotracheální aplikace

Bronchodilatancia jako skupina, Ventolin (salbutamol), Berodual (ipratropium, fenoterol)

Syntophyllin (aminophyllin)

Atropin (atropin)

- bradykardie iv
- paradoxní efekt
- vagolytická dávka
- otrava organofosfáty iv

Noradrenalin (norepinefrin)

- ředění 1 mg = 1 ml / 10 ml (20 nebo 50 ml stříkačka), podáváme kontinuálně dávkovačem,
- dávkování při hypotenzi cca 5 ml/h a zvyšujeme dle tlaku - hmatat periferii a měřit á 3 min

“spánek, klídek”

Anestetika jako skupina Propofol

Calypsol (ketamin) analgetikum a anestetikum (pozor na způsoby podání)

- způsoby podání
- rizika
- obvyklé ředění 2 ml (100mg, tj 2ml roztoku dotáhnout do 10 ml)
- analgetikum (rozdíly od opiátů)
- anestetikum (rozdíly od ostatních anestetik)

Etomidát (anestetikum šetřící oběh, pro plicní edém)

Myorelaxancia nedepolarizující jako skupina (rocuronium)

Depolarizující myorelaxans = suxamethonium (succinylcholinjodid) a jeho nevýhody

Benzodiazepiny jako skupina, Apaurin (diazepam), Midazolam (midazolamum)

- účinky na paměť, úzkost, křeče, vědomí, dech
- interakce - zesílení účinků
- návyk
- antidotum benzodiazepinů a jeho NÚ

“bolest”

Opioidy jako skupina Morphin (morphin) Sufenta (sufentanil). kodein

- účinky na vitální funkce
- účinky na další procesy v těle
- antidotum a jeho NU Naloxone (naloxone)

NSA jako skupina, NÚ

Kardegic (kys. acetylsalicylová) Ketonal (ketoprofen)

Paralen, Perfalgan .... (paracetamol)

- účinky (závislost na dávce)
- toxicita - závislost na dávce a intervalu

Novalgin (metamizol)

Entonox (oxid dusný)

“arytmie”

Cordarone (amiodaron)

- dávkování u tachykardií
- pro které typy tachyarytmií především
- dávkování u resuscitace
- neplést krátkodobé a dlouhodobé účinky
- obsahuje jód

Adenocor

“a z mnoha dalších připomínáme”

Furosemid (furosemid)

- efekt
- dávkování u chronicky užívajících pacientů

Zofran/Ondansetron (ondansetronum)

“Kalium” (K⁺)

“Magnesium” (Mg⁺⁺)

“Kalcium” (Ca⁺⁺)

Mesocain (trimecain)

Glukokortikody jako skupina (Dexamed (dexamethason), SoluMedrol (metylprednisolon), Hydrocortison, Prednison, Medrol, ...)

Dithiaden (bisulepin)

Exacyl (kyselina tranexamová)

Heparin (heparinum natricum)

Warfarin,

DOAK = Direct oral anticoagulants (Xarelto, Eliquis, Pradaxa)

Trombolytika Actilyse (indikace u CMP a plicní embolie)

Nitráty jako skupina Nitromint (glycerol-trinitrát)

- rizika, steal efekt

Tensiomin (kaptopril)

Inzulin

ACEI jako skupina

PAD

Antibiotika

Je dobré vědět o pozadí farmakologie (formy podání, poločas, cesty eliminace, ...)

Vegetativní systém je hlavní teorie nutná k pochopení urgentní farmakologie (základní charakteristika, lytika a mimetika ...)

Všechno se člověk naučí postupným opakováním, nepropadejte panice!

Studijní literatura

Stručné praktické informace naleznete v studijním materiálu ZZS HMP [Léky v rukách ZZUM \(2020\)](#) Peřan a kol. **Kurzivou označené léky v materiálu nejsou** - musíte si je doplnit sami. Tenká knížka [Ampulárium v ambulancích zdravotnické záchranné služby](#) (Argayová, Miženková; Grada) je rovněž přehledná. Bohužel se jedná o copy paste letáků s mnoha chybami. Nemám sílu je vypisovat ale snad vyjde znovu **Farmakoterapie urgentních stavů** (Knor, Málek; Maxdorf) je unikátní (zkušenost z praxe - tipy a triky) ale hůře přehledná, [sem tam s chybami](#), čekáme na čtvrté, opravené vydání.

Robert Pleskot